

ตีป्ली

ชื่อเรียกอื่น : ตีป्लीเชือก (ภาคใต้), ปานนุ ประดงข้อ (ภาคกลาง), พืชพญาไฟ ปีกผัวะ

ชื่อวิทยาศาสตร์ : Piper retrofractum Vahl

ชื่อวงศ์ : Piperaceae

ชื่อสามัญ : long pepper

ลักษณะทั่วไป : ไม้เถารากฝอยออกบริเวณข้อเพื่อใช้ยึดเกาะ ใบเดี่ยวรูปไข่แกมขอบขนาน กว้าง ๓-๕ ซม. ยาว ๗-๑๐ ซม. สีเขียวเข้มเป็นมัน ดอก ช่อ ออกที่ซอกใบ ดอกย่อยอัดกันแน่น แยกเพศ ผล เป็นผลสด มีสีเขียว เมื่อสุกจะเปลี่ยนเป็นสีแดง รสเผ็ดร้อน

ส่วนที่ใช้ : ราก เถา ใบ ดอก ผลแก่จัด แต่ยังไม่สุก ตากแดด ให้แห้ง

ช่วงเวลาการออกดอก : ตลอดปี

สรรพคุณ/การใช้ประโยชน์ :

ราก แก้กษัมพฤษ์ อัมพาต พิษปตคาคด แก้กั้วร้อน แก้กษิษคุดทะราดให้ปดธาตุ แก้กั้องร่วง ขับลมในลำไส้

เถา แก้กษิษงู ขับเสมหะ แก้กั้วตฟั่น ปวดท้อง จุกเสียด แก้กัเสมหะพิการ แก้กัลมอัมพฤษ์ แก้กัมุตฆาต

ใบ แก้กั้วตเมื่อย แก้กัเส้นเอ็น

ดอก แก้กัอาการคลื่นไส้อาเจียน แก้กัจุกเสียดแน่นท้อง ขับลมในลำไส้ให้ผายและเรอ แก้กัหิด ไอ แก้กัริดสีดวง คุดทะราด แก้กัลมวิงเวียน แก้กัเสมหะ น้ำลายเหนียว แก้กัไอ บำรุงธาตุ แก้กัท้องเสีย แก้กัปลิวธาตุ ๒๐ ประการ แก้กัอัมพาต และเส้นปตคาคด

ผลแก่จัด รสเผ็ดร้อน แก้กัลม บำรุงธาตุไฟ แก้กัหิดไอ แก้กัเสมหะ(หลังเป็นหวัด) แก้กัหลอดลมอักเสบ ยาขับระดู ยาธาตุ ทาแก้กัปวดเมื่อยและอักเสบของกล้ามเนื้อ แก้กัอาการท้องขึ้น ท้องอืดเพื่อแน่น จุกเสียด ขับลม บำรุงธาตุ ใช้ประกอบตำรายาที่ใช้รักษาโรคเกี่ยวกับระบบย่อยอาหาร ธาตุไม่ปกติ (ใช้เป็นยาขับลมแต่ไม่นิยมใช้ โดยมากนำมาเป็นเครื่องเทศ)

คำแนะนำในการรับประทานตีป्ली : ไม่ควรบริโภคตีป्लीในปริมาณที่มากเกินไป เพราะอาจทำให้กระเพาะอักเสบ ทวารเวลาขับถ่ายได้ สำหรับผู้ที่เป็นไข้ ไม่ควรรับประทานตีป्ली เพราะจะทำให้เป็นร้อนในด้วย และสำหรับหญิงตั้งครรภ์ ห้ามรับประทานตีป्लीเด็ดขาด เพราะอาจทำให้แท้งบุตรได้